

TIDEVARVET

N:r 17: 1930

Staten betalar, ledande artikel.

Lady Rhondda, känd industrivinna, politiker och redaktör, besöker för närvarande Stockholm. Dr. Alma Sundquist skildrar för Tidevarvet ett föredrag av den framstående engelskan.

Med anledning av det stundande tusenårsjubileet, då isländarna fira minnet av den isländska statens grundläggning, har Tidevarvet fått mottaga en rolig översikt av de utvarande isländska förhållandena — Det tusenåriga rikets. Den är skriven av en svensk fru Estrid Falberg-Brekkan, sedan många år gift och bosatt på Island.

Professor Siegmund Freuds nya märkliga bok, Das Unbehagen in der Kultur anmälas av Ella Wagner.

Veckans novell, Pilsnertröskens testament, är hämtad ur Nanny Johanssons senaste bok Kärnfolk och stackare.

Vad har hänt?

Efter 3 månaders arbete har flottkonferensen högtidligt avslutats i London, lämnande efter sig det icke förkätliga resultatet av ett tremaktsfördrag — mellan England, Förenta Staterna och Japan.

Fördraget som under tecknades på tisdagen fastställde ramen inom vilken de fördragsslutande makterna härnäst har att utföra sina flottbyggen. Huvudpunkterna äro följande: Makterna förbinda sig att under åren 1931—36 inte begagna sig av de rättigheter, vilka enligt Washingtonfördraget skulle tillkomma dem, att påbörja ersättningsbyggen av slagskepp; vardera av de under tecknade staterna förbinda sig till nedskrotandet av ett visst antal slagskepp inom 30 månader; ifråga om undervattensbåtar stads gissa inskränkringar både med hänsyn till storlek och antal. Dessutom finnas vissa överenskomelser om ömsesidiga underrättelser om inträffade förändringar i förhållandena etc. samt att makterna år 1936 skola sammanträda till en ny konferens, avsedd att vidare utbygga de nu antagna principerna.

De två återstående staterna av flottkonferensens deltagare, Frankrike och Italien, ha inte kunnat sträcka sig till överenskomelsens under tecknande. Men de utlova att för sin del fortsätta förhandlingarna.

Sålunda är resultatet inte helt nedslående. Och förvisso betecknar konferensens genomförande en viktig händelse i världens historia. Den är emellertid långt ifrån det enda av världsförmande betydelse som för närvarande sker. Händelserna i Asien samla just nu världens blickar på sig. Vi ägna därför vår första sida åt Gandhis stora strid.

Veckovakten.

Vi som nu leva få sannerligen vara med om världshistoria. Även de som icke äro lastgamlar ha upplevat bl. a. den slutliga uppdelningen av Afrika mellan kolonialmakterna, världskriget, Finlands självständighet, ryska och ryska kejsardömenas fall och kalfifatets störtande, Folkförbundet, bolsjevismen, fascismen och kvinnornas rösträtt, Kinas frihetskamp och Indiens.

Givetvis ha vi icke möjligheter att fatta hela världigheten av den världshistoria som när oss genom telegram i tidningarna om morgnarna. Våra egna små liv med arbete och sorgor distrahera oss för det mesta. Vidare sakna vi perspektiv på vad som sker. Vem kunde veta vad telegrammet om Sarajevomordet innebar? Vi överblicka det inte ens ännu.

På samma sätt är det måhända med vad som sker i Asien just nu. När vi nu den 21 april läsa i svenska pressen att Gandhi och hans saltpromenad äro till 50 procent, tidningsensation, så är det kanske lika riktigt som när det efter Sarajevomordet stod i Dagens Nyheter att arkehertergens död, så sorglig den annars var, troligtvis komme att säkra världsfreden.

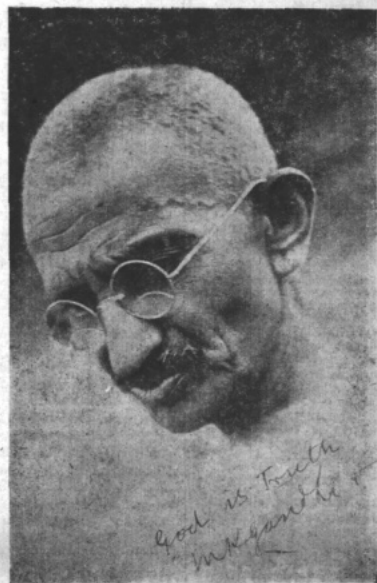
Man kan gott förstå att genomsnittspressen i England har svårt att bedöma Indiens uppror lidelsefritt. Den nu levande engelska generationen står i en oerhörd svår situation i förhållande till Indien, en situation som den icke skapat. Den indiska frågan har England av i dag ärvt från en tid, då herraväldet över och utsugning av främmande folk mot deras vilja icke var något så oerhört som det är i dag. Från en tid då Europas supremat icke sattes ifråga, och då Asien ännu levde under den föreställningen att den vita rasens makt var ödesbestämd och ofrånkomlig. Det är nu gängna och döda generationer som knutit Englands och Indiens öde tillsammans. Att nu släppa greppet om Indien, med risk att förlora allt satsat kapital och en marknad av vilken den engelska industrien är beroende — det är en oerhörd sak. Att hålla ett väldigt rike, ett gammalt kul-

turland med ett rad framstående talesmän, mot dess vilja, att slå ner en upprorsrörelse framför allt en oblodig, med våld är också en oerhörd sak.

Det vore märkvärdigt om pressen i England icke skulle försöka att för sin eget folk och för världen i övrigt lägga händerna till rätta. Man gör detta på olika sätt: genom att förringa upprorsrörelsens styrka, framhålla oenigheten i Indien, folkets oförmåga att styra sig själva och undvara Englands stöd, orimligheten i att proklamera lösgörande från England och full självständighet utan att vänta på resultatet av underhandlingarna om utvidgad frihet inom imperiet. Men allra enklast kan man göra det genom att framställa Gandhi såsom vurmig, löjlig och ofarlig.

Om svenska pressen citerade den engelska för denna uppfattning, så vore det ju korrekt, då kunde läsaren bedöma värdet av objektiviteten. Men här plockar man ihop ledar-ur engelska tidningar, missledare där Gandhi och den indiska frihetsrörelsen lägges upp, föregivet objektivt men i själva verket ytligt partiakt. Om Gandhi göres löjlig så gör det inte honom så mycket, men tidningsläsarna här hemma gå miste om vad som verkligen sker. De få icke syn på denna märkliga tveksamhet mellan två världar och de få icke proportionerna i detta försök att vinna friheten åt ett väldigt folk i vapenlös kamp med livet som insats. Karlson förstår icke Gandhi, lästes nyligen i en huvudstadsblad. Men Karlson har aldrig haft tillfälle att bilda sig ett omdöme.

Det är riktigt att Gandhi alls icke är en västerländsk politiker och att frihetskriget i Indien är något annat än på Irland. Som politiker har han en annan världsbild och andra principer än våra politiker ha. Han står kritiskt till västerländska civilisationen, och han har, modigare än Sun Yat Sen och Mustafa Kemal, vågat ta upp kampen mot den. Men samtidigt har han tillräckligt mycket av västerländsk aktivitet och social ansvars känsla ja även västerländsk nationalism för att vara

Lord is Truth
Mahatma

förståelig för oss. Hans program att göra Indien självförsörjande, att bekrija alkohol och opiummissbruk, att höja kvinnorna och bryta ner den grymma skillnaden mellan den lägsta kasten och de andra, är ett program av inre reformering och befrielse, som ingens västerlänning kan anmärka på.

Hans avståndstagande från den moderna läkarvetenskapen framställes gärna som ett bevis på okunnighet och obskuranatism. I själva verket är Gandhi inte någon hednisk medicinman eller någon älskare av smuts och sjukdom. Han är naturläkare som till exempel den berömda Lahmann, han använder diet och vattenbehandling som flera med honom. Han är så noga i fråga om renlighet och hälsövärd att han själv kan ta en kvast och göra rent om han kommer till Nationalkongressen och finner lokalerna o-snygga. Det skulle inte Lindman göra i Riksdagen, och Ekman

skulle icke fasta för att tvinga sitt nya centerparti att hålla ihop liksom Gandhi gjorde under hinduernas och muhammedanernas värsta oenighet. Men det kan väl finnas andra vanor än våra.

Det finns också andra ideal än våra. Gandhi är en sträng kulturkritiker och han ser icke Indiens hycka i att civiliseras efter västerländskt mönster. Men han är likväl, med sin dyrkan av kon, sina fastor, sin asketism, sin brännande fosterlandskarlek, dock en ny typ för österlänning, helt inriktad på att bryta sitt folks passivitet och lidelsefullt upptagen av att ordna det bra för och höja sitt folk i denna värld och detta nu. Han sitter icke och suckar under Karma, han tränar ej till Nirvana.

Hans metod att träffa England genom att bryta dess lagar som han icke erkänner som rättvisa och genom att inbjuda det att skapa frihetsmartyrer, är en metod som engelsmännen själva väl känna till och använt. Det är därför ingenting löjligt att han söker bryta saltmonopolet, och fullt så stort fjasko som det framställdes vara har det icke blivit. Om hans hustru med sin kvinnotrupp håller vakt framför krogarna för att söka få folk från att besöka dem, så är det något som rätt mycket liknar den vakt bryggeriarbeterskorna under senaste strejken höll framför bryggerierna, men motiven äro något mera storslagna.

I själva verket torde Gandhi ha fler resurser än man gärna vill tro. När man framställer det

(Forts. å sid. 6.)

SLOTTSTHÉ

(det finbladiga théet)

ÄR PRODUCERAT I DE TROPISKA HOGLÄNDERNA OCH SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPADASTE SKOTTEN A THEBUSKEN.

konsum

gröna bilar med goda bullar

TIDEVARVET

Utkommer varje helgft lördag.
Stussplan 1-3, 2 tr., Stockholm
UTGIFVARE:
Aks Nilsson.
REDAKTIONSKOMITTE:

Staten
betalar

En kungl. proposition föreslår
beviljandet av 3 miljoner kr. till
Svenska Lantmänsens Riksför-

VISCOUNTESS RHONDDA

svsom bekant en av världens få
kunniga ledare av ståtindustri-
ella företag, utgavare av den po-

Svart på Vitt

Kvinnornas ställning som den yngre
organisationen the Open Door
Councils.
För att ny åstadkomma en kraf-
tig framstöt i den nya tidens an-

The Challenger

Praktiserande läkare

Infört genom
Stockholms Läkarsällning
Dr Gustaf Ad. Feuk
DROTTNINGGAT. 71 D. 2 tr.

DOKTOR

Karin Thorsell-Lagergren
KUNSGÅSGAT. 27, 2 tr.
Tel. Kh. 1930.

Tandläkare

Tandläkare
MARKELIUS BERGQUIST
St. Eriksplan 11.
Mottagn. enligt överenskommelse.
Tel. Vasa 1499.

Tandläkare
ALLAN HAGLAND
(Medl. av Sthlms Tandläk.fören.)
Fotografsgatan 110, (f. d. 24) 5 tr. (his).
Mottagn. vard. 10-12 f. m. och
6-7 e. m. (ford. 10-12 f. m.).

RUTH ÖHLING
Drottninggatan 85, 4 tr. (his).
Mottagn. efter överenskommelse.
Medl. av Sthlms Tandläkarsällning.

Tandläkare T. Lagerholms
Tandklinik
Drottningg. 80 (vid Klaraberg)
Högmoders strättning. Röntgen.
Skilda behandlingsrum.
Enkelt legitimerade tandläkare.
BILLAG TANDVÅRD.
Öppet 9-7. Börd. 9-4. Tel. 448.

Doktor
Siri Söderlund-Naesslund
Institut för kosmetisk behandling.
Birger Jarlsgatan 36, Sthlm. Tel.
92 12. Mottagn. 11-4.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 70851
STOCKHOLM.

Praktiserande läkare

Infört genom
Stockholms Läkarsällning
Dr Gustaf Ad. Feuk
DROTTNINGGAT. 71 D. 2 tr.

DOKTOR

Karin Thorsell-Lagergren
KUNSGÅSGAT. 27, 2 tr.
Tel. Kh. 1930.

Tandläkare

Tandläkare
MARKELIUS BERGQUIST
St. Eriksplan 11.
Mottagn. enligt överenskommelse.
Tel. Vasa 1499.

Tandläkare
ALLAN HAGLAND
(Medl. av Sthlms Tandläk.fören.)
Fotografsgatan 110, (f. d. 24) 5 tr. (his).
Mottagn. vard. 10-12 f. m. och
6-7 e. m. (ford. 10-12 f. m.).

RUTH ÖHLING
Drottninggatan 85, 4 tr. (his).
Mottagn. efter överenskommelse.
Medl. av Sthlms Tandläkarsällning.

Tandläkare T. Lagerholms
Tandklinik
Drottningg. 80 (vid Klaraberg)
Högmoders strättning. Röntgen.
Skilda behandlingsrum.
Enkelt legitimerade tandläkare.
BILLAG TANDVÅRD.
Öppet 9-7. Börd. 9-4. Tel. 448.

Doktor
Siri Söderlund-Naesslund
Institut för kosmetisk behandling.
Birger Jarlsgatan 36, Sthlm. Tel.
92 12. Mottagn. 11-4.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 70851
STOCKHOLM.

Även feminisernas önskemål
kunna ha mycket att vinna på
att dryftas internationellt. För

Den förening som Lady Rhondda
tillsammans med några likstäm-
kande stiftat år 1920, står Six

Enligt tarlinarinnans åsikt kan
man vänta ett långt bättre resul-
tat av att komma fram med ett

Enligt tarlinarinnans åsikt kan
man vänta ett långt bättre resul-
tat av att komma fram med ett

Hör
stämmorna

Fönstret!

Den nya veckotidningen
i första numret.
Erik Blomberg
Anna-Lenah Elgström
Ellin Hök
Hugo Lindberg
Sven Ståhl
Josua Tillgren
Uno Åhrén
m. fl.
Löstnummer 25 öre. Tillhandhål-
les genom Presbyriär och dess

da mot missförhållanden som äm-
na rida i fråga om kvinnornas
ställning på arbetsmarknaden och
eljest, har sthe Six Point Group

Enligt tarlinarinnans åsikt kan
man vänta ett långt bättre resul-
tat av att komma fram med ett

Enligt tarlinarinnans åsikt kan
man vänta ett långt bättre resul-
tat av att komma fram med ett

GODTAG INGA S. K.
ERSÄTTNINGAR
AMAFLOR
Henna Champagnerspulver
För såväl ljus som mörkt hår i paket à 35 öre.

Advokatverksamhet
SVEN-MONTELIUS,
Jur. kand.
KOMMENDORS-GATAN 30, 4 tr.
STOCKHOLM.
Tel. N. 24728. Specialitet: Förfvar.

Carl Hedman
SNICKARE
Lindgatan 50.
Tel. O. 24 42. Bostadst. O. 0617.
Alla slag av såväl enkla som fina
Snickeriarbeten. Renovering,
Reparationer utföras till moderata
priser.

DET TUSENÅRIGA RIKET

Med anledning av sommarens märkliga jubileum vid Tingvalla

För endast några få årtionden sedan förband menige man både i Sverige och anorstades med begreppet Island föreställningen om en mörkrets och köldens hemvist, där ett tämligen vitt folk, klätt i skinn ströva omkring; där fanns gött om får och småväxta hästar, och ännu levde här uppe på folkets läppar de gamla sagorna från forntiden.

Denna föreställning har på senare år efterträts av en annan, något mindre felaktig; Island är »Sagöa», naturskön och fängslande, bebodd av ett rasrent folk, begåvat med urkraft och vikingalyne liksom på forntiden. Island är det märkvärdiga landet, där var bonde, var pigga, var dräng, gamla och unga, ingenting allsät högre än becker, där man läser sagorna och berättar på alla lediga stunder, där folkbildningen står högre än anorstades, landet, som vimlar av skaldar, landet, där gästfriheten är utan gränser men renligheten däremot starkt begränsad. Denna föreställning, framkallad av turisters och resekonstnärns beskrivningar, rymmer 25 procent verklighet, 25 proc. romantik, 25 proc. välvilja och 25 proc. bristande kännedom om resp. sagesmäns eget land och folk.

Island är ett större land, än man verkligen föreställer sig, van som man är från barndomen att se ett inklämt någonsans högt uppe på Nordens karta. Dess natur är av så storslagen och salubilitet, att det är lönlöst för någon annan än en skald att söka med ord skildra den. Islands folk är ett mycket litet folk, ett-hundratus invånare. Man kan rönska sig halva befolkningen i Göteborg spridd över hela Göta-land, så får man det riktiga förhållandet mellan land och folk här.

Islands folk — vi gör rättast i att utan förbehåll se det som ett fullt modernt kulturfolk, precis som vårt eget, i de flesta avseenden något efter oss i utvecklingen men med en brinnande lust att hålla ännu steg med det övriga Europa. Vid skapelse och bedomning frödas väl ännu här liksom i avlägsna trakter av vårt eget land, men i det hela taget måste man (även om man ogärna släpper sina romantiska föreställningar) fastslå, att detta folk är fullkomligt modernt både till tänkesätt och levnadsvanor.

Man trappas inte av någon urkraft här mera än anorstades i Norden, raserna typer är lika ovanliga här som i Sverige, vikingalyne taget sig åtminstone inte synliga uttryck, isländerna är i umgänge snarare gödsint ä »sint» — utom då det gäller politik förstås! — han är tillig och godmodig, kanske något för mycket. Gastfriheten är helt visst ännu stor, men det är här som i andra länder: den avtager i samma mån som samfärdseln blir livligare; en gäst för bara tjuo år sedan var en upplevelse, en gäst i våra dagar är ingenting särskilt, man vet redan var telefon, radio eller tidning det han eventuellt kunde ha att berätta. Vad beträffar renligheten, vill jag snarare prisas.

S.E.F.s Stookholmsavdelning
Eldbelegelsebyrå
 SVEAVÄGEN 25, 2 tr., hiss
 Öppen 10-4.
 Lördagar och helgdagsaftnar 10-2.
 NR 2200 för eldbegängelser, urnor och kolumbarierischer.
 NR 2280 för upplysningar och medlemsansökaner.
 Engångsavgift 10 kr., för begravningsförskäning 5 kr.
 Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro och Helsingborg.

än lasta den. En annan sak är, att de isländska gårdarna tills för kort tid sedan varit så bygdiga, att det varit omöjligt att genomföra sträng renlighet. Dessa osunda bostäder äro nu på väg att försvinna; och det är att hoppas att tuberkulosen, som nu årligen skördar ett mycket stort antal av landets fåtaliga söner och döttrar, skall bliva mindre utbredt.

Folkbildningen — står den högre här än anorstades? Ja, och nej. Tager man en genomsnittsbonde här i landet, tillhörande den generation, som nu är mellan femtio och sjuttio år, och jämför honom med hans motsvarighet i t. ex. Sverige och Danmark så tror jag, att jämförelsen utfaller till islandens fördel. Han har aldrig gått till skola, har endast åttrjutt undervisning hemma av någon anförvant, men vet i alla fall fenomenalt mycket — han har läst och tänkt sig till det. Men nästa generation kan neppligen stå sig vid sidan av sina stamfränder. Lästheten har minskats eller kanske man skall säga, att tresset splittrats, och i fråga om fackkunskap står ju isländaren långt bakom sina rasfränder. Hur den yngsta generationen skulle stå sig i jämförelsen, är naturligtvis inte så gott att säga, men man ger i varje fall ett i landet ofta skolorna skuld för att icke allmer slunkade folkbildning. Huruvida detta är riktigt skall jag inte yttra mig om, Islands skolväsen är ju blott ett kvarts sekel gammalt och kan vara behäftat med många brister, som kunna hämma bildningsörsten hos ungdomen. På de flesta områden har isländaren, när det varit fråga om något nytt, gått mycket radikalt till väga, stundom hoppat över kanske både en och två utvecklingsformer, men ej när det gällt skolorna. Här kunde han haft tillfälle att vara verkligt radikal, här fanns inga traditioner att bryta med eller vidmakthålla. Emellertid har Island på mycket kort tid fått upprättat en mängd skolor inte bara för barn utan även ungdoms- och folkhögskolor. Vad dessa senare beträffar ha svenska skolor fått tjäna som mönster.

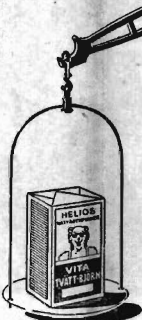
Vimlar landet av skaldar? — Vi måste hela tiden hålla klart för oss, att det här är ett litet folk på ett hundratusen invånare. Låt oss endast taga det sista årets produktion. Under 1929 utkommo bortot 20 diktsamlingar, en roman och ett par snärrö-novellsamlingar, dessutom en hel del självbiografiska skildringar, till allt detta kommer en hel rad tidsskrifter med till stor del skönligt berättat innehåll. Det skulle vara omöjligt att förneka, att åtminstone i uten till skaldskap finnes i mycket högre grad här än anorstades. Även om mycket av det som utgives (här utgiva de flesta själva sina böcker) inte om man vill vara opartisk, kan vara värt namnet skaldskap, så kvarstår dock det faktum, att isländska litteratur under det gångna året frambringt trenne verk, en diktsamling, en roman och en novellsamling, vilka utan vidare kunna försvärs sin plats bredvid det bästa i Nordens litteratur, om man bedömer efter allmän europeisk måttstock. Man behöver slända inte tillägga övertrosträ såsom ofta skett, då antingen isländare själva eller personer, som något lätt känna Island och dess folk, velat fösta Europas eller Nordens blickar på detta lands litterära produktion. Om detta land på en tiotårsperiod förmår frambringa ett litterärt verk, som kan stå vid sidan av det bästa i den övriga Norden, så anser jag, att folket redan därmed skulle ha hävdat sin begävnings för skaldskap.

När Isländaren påstår, att in- ter landet i världen under de tven-

ne senaste årtionden gått så mycket framåt som Island, tror jag att man får ge honom rätt. De moderna tekniska hjälpmedlen, som alla som med ett slat kom- mo stormande in över landet vid sekelskiftet, ha fullständigt omskapat detta land. Islands tvenne huvudnäringar, jordbruk och fiske, som under århundraden givit

FULL VIKT!

30% mera tvättvärdigt pulver än i andra 50-öres paket.

En intressant jämförelse.

Tag ett Tvättbjörnspaket och ett utländskt paket — som båda kosta 50 öre. Lagg dem på en våg. Vita Tvättbjörn väger mest. Lagg sedan de båda paketen på ett torrt ställe i cirka 14 dagar. Våg dem åter. Tvättbjörns-paketet väger precis som förut. Men det utländska paketet har minskat väsentligt i vikt.

Denna viktminskning beror på

att det utländska paketet innehåller 30% vatten, som avdunstar och pulveret torkar.

Ni förstår av detta att när Ni köper Vita Tvättbjörn så får Ni ett paket tvättmedel och icke en mängd vatten. Det pulver Ni då får är av allra högsta kvalitet, ty dess huvudbestånd är en högfjinn tvål, som renar bättre än någon annan.

VITA TVÄTTBJÖRN

Extra stora paket 50 och 75 Öre.

fåtaliga befolkningens arbetskraft. Med maskiner och relativt modern drit och mindre möda ger jordbruket nu mångdubbel större utbytte än det tidigare gjort. Bonden är inte längre beroende av utkopplarna — inhemska eller utländska — för att bli av med sina varor. De väldiga »Kaufplägen» (andelstörstare) taga bondens produkter, skeppa dem direkt utan mellanhänder och förse honom med allt vad han behöver — och det blir för var dag alltmera, som en isländsk bonde och hans hustru ansår för »livet nödort». Men fisket kan hastigare och med mindre möda ge större ekonomiskt utbytte, och ungdomen flyktar från jordbruket och strömmar till köpstäder och fiskeläp- tor, lockade av de svindlande förtjänster, som under goda år bjudas där. Tyvärr äro ju utkomst-möjligheterna vid fisket inte lika goda året om, följden blir att här »skapas» samma sociala problem, som i andra länder: arbetslöshet och bostadsbrist.

I resebeskrivningar från Island förekommer vanligen en bild: »typisk isländsk bondgård», en rad små låga torvhus, till hälften nedsjunkna i jorden och med gavlarna vända framåt. Dyliga gårdar finnas givetvis ännu många på många ställen, men de äro på väg att försvinna. Ingen bygger i våra dagar ens utöver en torv. Men det är inte lätt att insätta en bild: »typisk modern isländsk bondgård», ty det har inte ännu hunnit utvecklas någon typ. Vanligen äro de nya gårdarna byggda av sten och betong, mindre ofta av timmer, stundom äro de i två våningar och med platt tak, det är omöjligt att kalla dessa gårdar vackra, men de äro givetvis betydligt bättre ägnade till människoboningar än de gamla, estetiskt sett mera tillalunda torvgårdarna.

Kommer man in i en gammal isländsk badstoa (sorum) och uppehållsrum för familjen och tjänstefolket, har ingenting med bad att göra) med väggfästa sängar, ett bord, ett par kistor, kanske ett par stolar, så vill man strax säga, att där ser hemtrevligt ut. Rummet lichenhet tillåter icke vidrigt möblemang, bristen på material har skapat denna enkelhet i möbelslag, som trots sin tortigt livlåt har något av kultur över sig. Man kunde önska för detta land, att det kunde lyckas att efterhand skapa något som kunde kallas möbelslag för de moderna gårdarna, som tyvärr nu sakna en ahemtvälvig henn. Inredningen är ofta fullt modernt, centralvärme, elektriskt ljus, badrum hö till här som anorstades. Värmen från man antingen från en varm källa i närheten eller också här gården sitt eget lilla elektricitetsverk, kanske tillsammans med ett par av grannarna.

Man hälsas inte längre ute på tunet av allt gårdskölet i tunga isländska dräkter och lätta isländska skor; lackskor och silkesstrumpor och skräddarsydna habitier ha snart trängt ut allt inhemskt, tyvärr kanske man ville säga. (I varje fall är det beklagligt att vävningen är så gott som alldeles bortglömd.) Äldre och medeldåders kvinnor äro i stället använda ännu den isländska folkdräktern, en relativt sen skapelse, litet dystert och tung men ganska klädsam. Den finnes i fyra versioner, och är med tillhörande smycken och silver- eller guldprodukter en ganska dyrbar dräkt, egendomligt nog är allt material till denna folkdräkt av utländsk tillverkning. Att ha flera vida, tjocka sidenförkläden och många olivfärgade breda silkeslispas att byta med vil kyrkosko och gillen är isländskans stolthet.

Annat för ett tiotal år sedan må-

ste man för att komma från en del av landet till en annan frändes ridande på smala stigar, ofta fick man vada eller tro över de vittnans man skulle över. Nu finnes nästan över allt bilvägar, och goda broar ha slagits över de flesta älvarna. Nu kan man de långa komma med bil relativt bekvämt från Reykjavik till Nordlandens huvudstad, Akureyri. Dock skall det tilläggas, att detta endast låter sig göra under årets bästa månader.

Isländaren är oerhört starkt intresserad av politik och pressen vet att utnyttja detta. Kvinnan har haft röst rätt sedan 1913, men deltagar föga offentligen i det politiska livet. Men ett spår har hon satt i lagstiftningen: rusdrycksförbudets genomförande blev möjligt tack vare hennes medverkan. En kvinna har säte i Altinget.

Sedan 1927 har »Fransoknarpartiet», det liberala bondepartiet majoritet i Altinget sammantaget står »halspartiet», — de konservativa, som nu kalla sig »Självsjälsmediserna», de självsjälsiga. De båda övriga partierna »afnadmenn» — socialistiser och »balschar», — kommunister stå varandra tämligen nära, rösta gemensamt, och stöjda den nuvarande regeringen.

Den 26 juni i år firar Island på den minnesrika slätten vid Tingvalla, där Altinget sammantog från 930—1800, tusenårsminnet av den isländska statens grundläggning. År 930 antogs en gemensam lag för hela landet, och Island blev i och med detta en republik med fri förtäring efter att ditills ha varit en samling självständiga riken eller »godor». Altingets förtroende under unionen med Norge och senare med Danmark till stor del sin myndighet tills det vid den danska enväldet 1800 helt lades ned.

När det på nytt upprättades år 1845 hade utvecklingen gjort, att man av praktiska skäl flyttade det till Reykjavik, där Islands riksdagsmän, till antalet 42, delade på två kamrar, varje år sammanträdde cirka 3 månader.

Det ligger många års förberedelse bakom Tuseusårsjubileets firande, och när nu representanter från nästan alla kulturländer och många tusen isländska-amerikaner anlända för att glädja sig under detta lands bebyggare, hoppas vi, att vidrets makter skola vara blint såmda och låta en strålände sol belysa Tingvallaslätten från festens början till dess slut. Ty Island skall ses i solken.

Estnid Falberg-Brekkan.

NEBBER

framkallad av flyktlings-sjukdomar, mildras snabbt och säkert med

NEVROSINE

(Analgortikon och analproton).
 Pris från 50 öres flaskor.

Smitaktiellande och febermedel i enda tabletter. Verksam med vid alla slags reumatisk värk, gilt, ledhita, Neurialgi, Nervinalgi och vissa former (Hufvuds, Hjärtans och Gylla s. h. Östergötlands sjukdomar).

Sälles endast å apothek.
 Försäljningspriser 50 öre och kr. 1.00.

Freud och de himmelska makterna

Man tänker sig mest Freud som en benämning, en åskådning med ett ord, något abstrakt. Men han är en riktig läkare som har haft riktiga patienter, och hans fru visste inte av att han var världsbörmoder, förr än hon fick matpaket från utlandet under svältåren i Wien.

Jag har också en gång suttit i Freuds väntrum, men icke för att bli analyserad utan för att fråga ut honom själv. Hans väntrum var litet, mörkt och plyschmöblerat. Där söt de slappaste personer jag någonsin sett. De liknade tomma säckar och måste ha varit i det stadium av behandling, då patienten har tömt sitt inre på alla upplevelser under hela livet även de glömdaste, de som skavde på nervsystemet. De söt antagligen nu och väntade på att professorn skulle ge dem sammanhanget i deras osammanhängande minnen, hela upp roten till deras onda framför dem: se här den skenbart obetydliga orsaken till er sjukdom. Varpå han skulle plocka in lästingen igen i dem och säga: gå nu ut och lev vidare, så godt ni kan i denna olämpliga värld.

Men de fingro vänta ännu något, medan jag släpptes in. Där inne i ett anspråkslöst mottagningsrum satt den omtalade mannen som såg ut som om han aldrig kunde dra på mun mera. Som sällskap hade han några små vidunderliga föremål, något mitt emellan onda andar och förtidsdjur. Vad var det för några? Kan ske det själsliga innämnet, till hörigt patienterna därute? Den gången hade jag inte hört talas om Freuds uppfinnning, das Es, ännu, det lilla okuvliga underjaget på vilket kulturen och uppfostran äro i hög grad bortkastade och som regerar människan efter sin primitiva, fega och grymma vilja. Annars hade jag förstätt, att det var en rad Esar som prydde den store människans arbetsrum.

Emellertid är den mannen sådan i sitt mäktiga väsen, i sina verk och sitt andrahandsinflytande, att man antingen måste böja sig för honom eller övervinna honom. Det vill säga, övervinnaren går icke från kontakten utan att ha tagit djupa intryck, det vore ju dumt att förneka. Helt undgå honom kan man icke.

En norsk författare, Ingvald Nissen, har i sin bok Sjeeligg Forsvar erinrat om att Freud och hans skola vid utövande av själsläkekunsten använda sig av suggestionemetoden. Freud utövar en oerhörd suggestion långt utanför kretsen av sina direkta patienter. Mer eller mindre medvetet, mer eller mindre renlärigt, laborera massor av människor inom vår kulturkrets med hans uppfattning. Litteraturen har icke kunnat undgå att ta de största intryck, så att den som icke läser psykoanalytisk litteratur, får infektionen genom romaner.

Själen är en hundgård med skällande hundar, som väl kunna låta sig kopplas och munkorgas, därför att kulturen och samlivet fordra det, men som svårligen kunna uppfostas. Nevrosen med alla sina många symptom är en revolt mot den olust människan känner inför tvånget att få svälta och koppla sina drifter. Varken sexualdriften eller förintelsdriften, varken kärleken eller hatet få leva ut sig efter behag i ett kultursamhälle. Man får icke äga sin moder och döda sin fader, och man bär långt inne på skammen över att ätra så fäsliga nöjen. Vårt öppna, vakna umgängestiv är egentligen en förställning. Vi förstålla oss också inför oss själva. Vi laborera med understuckna motiv för våra handlingar, våra försummelser och sjukdomar. Endast den vane själsytaren vet vad vårt lilla fräcka Es menar med att låta oss komma förenst, glömma ett namn eller få en hastig tandvärf.

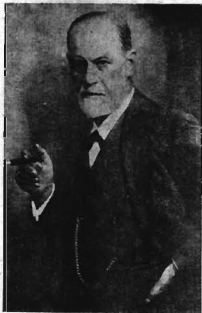
Människor blå sky och charera denna uppfattning hur mycket de vilja, de skola ändå, när det passar-dem, tala över människor med freuds terminologi och tillämpa hans satsar för att förklara psykologiska gåtor. Freuds ande svävar över kafeteriet men också över dömsalen och föreläsningssalen.

En sådan makt har alltså denne Freud, denne gamle israelitiske profet, lika bittert människofientlig som Hosea men utan någon tröst av Gud Hämnaren och Förlössaren.

Har han då rätt? Det är en alltför förfämen fråga att ställa. Han vet mycket. Det säger en hel del att vi stumma och rådvilla människor till den grad iv-

rigt göra bruk av hans terminologi. Men givetvis äro hans resultat färgade av hans judiska, österrikiska och gammalmanspesimism. Med en liten vickning på jordklotets lutning till Skandinavien förmån skulle vår värld bli en annan och våra kullar klädas med vin. Och ändå skulle allt vara detsamma som förut, vår kärta skulle se likadan ut. På samma sätt kunde man tänka sig en helt annan belysning över Freuds vetenskapliga upptäckter, om mannen varit en smula gladare.

Frågan: är det nyttigt att denna människouppfattning får rota sig? är lättare att besvara. En

Sigmund Freud.

av hans många afvälliga lärjungar, kanske Freuds käraste och nu sämst tjälja, Alfred Adler, säger nej. Han menar att den moderna människan är nog osäker ändå, nog hopplös och mindervärdesbtonad, Freuds pessimism förtun. Vad hjälper det människan att få veta att kulturen och hennes innersta jag äro oföresonliga motsatser? Så lär Adler för sin del att människans värsta fiende är hennes kärlektag, men det är en infektion, icke en naturlig och kan övervinnas. Vägen till räddning är vägen in i den mänskliga gemenskapen. Det nya ord vi vänta på, är en ny lösning för gemenskapen, das Gemeinschaftswork.

Freuds nya bok: Das Unbehagen in der Kultur, är en gripande bok som bekänelse av en snart 70-årig själsforskare. Freud är här så öppet mänsklig om sig själv, vilket kanske icke är något nytt. Men det är alltid rörande med en fruktansvärd person som visar sig så mycket mindre farlig än förut.

Boken verkar som en sammanfattning, ett sista ord. Ovanpå den är egentligen ingenting mer att säga. Han gör ett överslag av kulturens resultat och finner det vara: ökat obehag. Kulturutvecklingen löper sin bana fram över människornas huvuden, i trots av deras djupaste instinkt. Den strävar konsekvent på att binda dem samman i större och större enheter och djupare beroende. Om människorna älskade varandra, kunde de trivas med detta starkare beroende och bundenhet. Men de äro inbördes fiender. Endast gemensamt hat, till exempel germanernas till judarna, bolsjevikernas till borgarna, kan förmå dem att hålla hop. De lyda under dödsdriften som tar sig uttryck

som angreppslusta och fiendtlighet. På det sättet är det hela meningslöst. Freud säger själv: jag böjer mig för den förebräelsen att jag ingen tröst har att ge människorna sedan jag smular sönder deras illusioner och låtit dem i min spenel se sina avskryvda anleten.

Så långt är allting enligt schemat i denna bok. Men han slutar icke där och det är det överraskande.

Först gör han slut på religionen, som enligt hans mening är en kvarleva från urgamla själs-tillstånd, en fixerad barnaktighet, alledes som krokodillen är en kvarleva från en djurvärld före daggdjurens. Så gör han slut på den förlätliga stoltheten över kulturutvecklingen och på tron på människan. Men så tar han ett oväntat steg utanför slutet på allting och står helt oväntat vid borjan igen. Människan är fantastisk och förtjusande, även Freud. På sista sidan av sin sista bok anropar han mot all resor Eros, den himmelska makten, visserligen med citationstecken, men i alla fall, om att rädda mänskligheten. Det han säger har en förvillande likhet med en gudlös bön, en tvevelsjukt tro, en hopplös förhoppning.

»Människoslaktets öde« frågar, säger han synes mig vara om »och i vilken grad det skall lyckas kulturutvecklingen att övervinna människans angreppslusta och förintelsdrift som förärvat samhället på samlivet på jorden. I det avseendet har vår tid sitt särskilda intresse. Människorna ha nämligen kommit så långt i behärskning av naturens krafter att de med hjälp av dem lätt kunna utrota varandra till sista man. Detta veta de, och därav förklarar mycket av deras oro, deras olycka och ångest.»

Mot denna sats har man ingenting att invända. Freud talar på ett ställe föraktligt om freddsvinnornas barnsliga tro att det är så lätt att skapa fred. I själva verket ha vi vetat, långt innan Freud talte om det för oss, att vi ha som moståndare just förintelsviljan, klädd i den bästa mordrustning den någonsin haft och dessutom uppträdande med falskt pass som folkens livsvilja. Vi ha också förstätt, att det är osäkerheten inför framtiden, den dolda ångesten som förklarar den annars oförklarliga vägran hos folken att gå på djupet med problemet och radikalt lösa det.

Vi ha därför också länge förstätt att det är en ny väg av kärlek som skall till, men vi äro mycket glada att Freud formulerar satsen på nytt med all den inkonsekvens och auktoritet varav han är mäktig.

Så här slutar han boken: Nu får man förvänta att den andra (den första är dödsviljan) av de två himmelska makterna, den evige Eros, kommer att göra en ansträngning för att hålla sin likaså odödliga motståndare stängin.

Elin Vägner.

Råd och Rön

SOLEN - DEN STORA KRAFTKÄLLAN

glädd i somrars ljusstrålar på din och dina andras ögon. Under somrars dagar är ögonen utsatta för starka ljusstrålar. Använd Mazettis ögon för att skydda dem från skadliga strålar.

MAZETTI ÖGON

MAZETTIS ÖGON

Deras verkan,

var överraskande god, för att de är så snara och arbetsförmåga ökades betydligt. En känsla av arbetsglädje och välbefinnande inställde sig», skriver bl. a. en känd kontraktsprot och hovpredikant om Sanokapslarna.

Intresserar Eder snabbaste och tillförlitligaste sättet att erni fullkomlig nerv- och muskelkraft, energi och arbetsförmåga, samt att undgå värtrötter, sömnlöshet och kraftnedslättning, begär prospekt och intyg ang. Sanokapslarna. Sändas gratis och franko.

A. B. SANOKAPSLAR, Helsingborg.

Drick Ramlösa

Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten.

En trött husmor

Störres och bäst av alla smörretningsmedel. TIDÖZAN. Skapar ett behagligt, friskt och nyttigt måltid.

GÖTEBORGS

Tidevarvets vänner uppmanas att stödja Tidevarvet genom annonser och att gynna Tidevarvets annonsörer!

Tröskeln

All den kooperativa butiken markeras övergången från planlös butikk till ordnad ekonomi

Pilsnerfrökens testament

Gandhis stora strid

I min döds ögonblick, då jag i kampen för dagligt bröd kastades omkring i världen, hannade jag en gång som ständerna på ett privatbehold i staden mellan broarna. På den platsen träffade jag många underliga figurer.

ter få dela rum med systerens dötter. — Säg till din fru att pilsnerfröken är här, full som vanligt och vill ha en söng, sade hon när vi kommit upp.

Sanocerin

är avsett att användas mot mjäll och härvalv och är enligt samstämmig erfarenhet, synnerligen verksam i dykta fall. Även i långt framskridna fall har Sanocerin vid regelbundet användande oftast god inverkan på återväxten av hår.

Vad är orsaken till denna Sanocerinets överlägsenhet?

- 1. Svavlet är fast bundet och befinner sig i verklig (ej kolloidal) lösning. Dessa vore dock ej tillräckligt. Det avgörande är att; 2. Själva lösningsmedlet är fysikaliskt-kemiskt så sammansatt, att det förklarar förtur för det i det samma lösta svavlet från samt sjukdomshärdarna i håräckarna och i de djupare cellagrenar.

Sanocerin framställs efter anvisning och under kontroll av Med. Dr. C. Crocusjö, Malmö.

Aberopa denna tidning och begär broschyr!

Kristallin MALMO

Nederlag i Stockholm, Harry Winberg, Kommandörsgatan. Till säla å spekt, i kemiska laboratorier, parfimerier, frisørsalonger o. s. v. Sanocerinbehandling i frisørsalonger.

med henne. Dagen efter skulle han lägga art hon blev omhändertagen. Men — den gången kom det inget sadel efter för henne. Efter ett par oroliga timmar nånadde hon och vaknade aldrig mer. Visst var det hemskt att sitta vid denna dödsbåd, men på morgonen kände jag det ljuvligt att denna spilla av en människas ämnen skulle slippa kastas längt i världen. När hon blivit förd till bårhuset och jag skulle bilda sängen hon legat i, fann jag ett snusigt och skrynkligt kuvert med en del papper i. Överst på kuvertet stod: Mitt testament. Det var adresserat till min fru, så jag lämnade det till henne. När hon övertygat att det var smittat innehöll dessa smutsiga lappar, vilken hon inte så någon befattning med det utan bad mig förtära lisa vad där stod. Det var skrivet med blyertsamma, mycket suddigt och med en för övrigt svårsläst stil. Men jag lyckades ändå avläsa så när få ihop vad det skulle vara. Till en början var det några självbiografiska anteckningar, såsom när och var

(Forts. fr. sid. 1) 1924 som han sedan sin frigivning 1924 skulle legat från politiken för att nu i ett kritiskt ögonblick drags in igen så är det icke riktigt. Han har gjort ett oerhört personligt propagandarbete under dessa år, han har företagit långa resor genom landet från by till by, folket känner honom bättre nu än förra gången, och hans inflytande är större. Men han har sett en rörelse växa upp till västan om sig, en kommunistiskt färdig revolutionär rörelse, och han har stora grupper till höger om sig, som anse att han och Nationalkongressen gått för långt, då de formulerade frihetsordens mål som full självständighet utanför Imperiet. Och ändå har ledaren för den revolutionära vänstergruppen inom Nationalkongressen, den unge Nehru, blivit fängslad nu såsom en deltagare i Gandhis oblidiga strid. Och vem vet vad som kommer att ske med dessa moderata? Det är icke så gott att hålla sig moderat, när de egna landsmännen fängslas i massor och när den främmande makten förklarar belägringsställning. För närvarande är alltså så med detta belägringsställning den konstitution temporärt upphävd som Indien fick 1919. Det är inte precis rättis inledningarna till en diskussion om utvidgande av den konstitutionella rättigheter. Det var just denna vicekongungens maktbefogenhet att upp

häva de konstitutionella rättigheterna som var en av huvudorsakerna till motståndet med besvikelser vid den förra uppsägningen för tio år sedan hade varit villigt att gå så långt som det gör nu.

De som vilja en fredlig avveckling av striden snarast möjligt på basen av en överenskommelse som kan tillfredsställa rimliga indiska anspråk på självständighet hoppas nu på att den berämda Round Tablekonferensen snarast skall komma till stånd. Det är bara frågan om inte England innan dess skall ha tvingats till för hårda tag, och upprorsrelsen skall ha kommit för bra i gång för att låta sig hejdas.

Säkert vore en överenskommelse om att hålla ihop och hjälpa varann bäst för båda länderna. Men det är inte alltid man är i stämning att handla som det är bäst. Så enkelt är det inte, att man gör vad som är bäst för en. När man ser rött, när ärhuvradens hopsamlade biterhet stiger i en som av övervårning, och det skimerar rött för ögonen, då vill man till varje pris leva ut sin affekt. Och Gandhi är själv i uppspritsning, han är mjält i striden bland folket, han kan icke kallt överväga och nyktert handla eller oemotståndligt stilla stormen om den skulle göra mer otog än han tänkt. Vad han kan är att strida och dö.

Arfligt begår, som legat latent men är blivit uppväckt. Fadern hade hamnen tillbakavist det, varken han eller floksen mot hade någon vana av att dricka starka drycker. Till vår härd hade läkaren citerat Bibels ord om Honon, som lärer älskade missgärningar dräba barnen intill tredje och fjärde led.

Där fanns också många slor om när den stackars Ulla förs från sjukhus till sjukhus och från den en anstalt till den andra — men allt hade varit förgäves. Det enda glädes efter den andra tynde hon från förtärlar och försvårade och till sist nekade dessa att erkänna någon sjukdom med henne. Och snart därefter började hon gå på Stockholms gator som splinterfröken. — En av lapparna hade till överskrift: — Den dödsdömdas sista vilja o ch bön.

— För dessa som av ändå vinnig leda spriffluden ut över världen beder jag: Förvånad klangen av deras guld till drärs hessa skrän, slavers förbannad, änkors suckan och faderlös barns hunger. — Förvånad deras glästrande diamanter och rubiner till blod och tårar. Förvånad deras lyxhus till stinkande pesthål. Och låt dem så till sist känna några gnistor av bevelstelen i mitt insänta.

Den som av ondska, oberäknsamt eller välvilja nödgår någon att dricka beder jag:

Stöt dolken i din nasa, men — av barmhärtighet — sätt inte ett glas i hennes hand. I en enkel och full fattiga sänkes pilsnerfröken i jorden, men det var en ljus värld, solen sken och fåglarna sjöng. Ingen följde henne till graven, men hemma stua två logarare och talade med dämpade röster om vilken trofast vän hon ändå varit.

Ur Kärnfolk och stackare av Nanny Johansson.

utan att vända på något var hade hon sig på golvet i förtagna och somnade tvärt och hon vaknade inte ens, när frun och jag lyfte in henne och läde henne på en provisorisk bädd i det rum, där jag själv skulle ligga. Jag hade bett att få lägga henne här. Frun hade inte haft den minsta betänklighet mot att låta henne ligga sig i ett av de rum, där det låg fullt med karlar. Hon sade att låta kända pilsnerfröken; hon var vacker och kamrat med dem alla, och ingen tyckte tänka på att det var något underligt i att hon låg där, men jag tyckte i alla fall det var rusligt.

Medan hon sov satt jag och såg på henne. Säkert hade hon sett bra ut — gång i tiden; nu var ansiktet så härjat, men dragen voro regelbundna och det ljögna, kastanjebruna håret var mycket vackert. Frun sade om henne, att hon sett bättre dagar och jag hade själv märkt, att hennes röst och sätt att låta röjda bildning. Dräkten hon bar var ytterligare lika medfaren, men av materialet att döma hade också den sett bättre dagar.

När hon sovit ett par timmar, vaknade hon och såg sitt upp. Hon började genast känna i sina fickor ett par papper och drog fram den ena lappen efter den andra.

— Ge mig en pennan bad hon. Jag håller på att skriva mitt testament, men det blir visst aldrig färdigt, det är så mycket jag vill säga till det.

Hon började bläddra i sina papperslappar, men när hon hållit på med det en stund förklarade hon, att det var omöjligt att skriva ett ord innan hon fått en pilsner. Hon fiskade upp några kopparlappar och ville att jag skulle gå ut och köpa en flaska åt henne. På min invändning att det var natt och alla affärer stängda svarade hon, att det fanns ett ställe i en gränd helt nära, där jag för hennes räkning kunde få hämta pilsner vilken till då dygnet som helst. Jag skulle bara ge en särskilt signal, som hon kunde lära mig. Men det hann hon aldrig, just som hon på kallat min uppmärksamhet, sjönk hennes huvud ned på hödden och — en ljudlig snarkning sade mig att hon sov. Och hon vaknade inte förrän på morgonen, när min fru kom och väckte henne.

När hon gick sade frun åt henne att detta var sista gången hon fått ligga här, så nu var det inte lönt hon kom igen. Hon hade ju inte en enda gång haft ett ord att betala med och dessutom höll hon sig ju aldrig snygg.

Det gjorde mig förtärligt om att hon, men en själv tog hon inte så djupt vad frun sade. När jag släppt ut henne, vaknade hon.

— Så här har frun sagt varanda gång jag gått härifrån de sista fem åren, men hon har ändå aldrig kunnat mig, så du får all öppna för mig även sista gången jag kommer. Amintone i fem år till kommer jag nog att gå åt, när det är för kallt att krypa under en buske i Liljansskogen eller en presenning i Stadsgården.

Det såg verkligen ut som om hon skulle få rätt. Den kom den ena gången efter den andra och även om frun grulade fick hon ändå stanna.

Fram på värmen kom hon ofta, för varje gång jag var eländigare ut, för det gick hastigt utom ena henen. Till sist fann jag henne en kväll ligande i

Vi står till tjänst

BILSKOLA KÖRKORT Grundlig undervisning Autobilskola Bilskola Kärnvägsväg, 16. V. 15358

HOTELL Hotel o. Pensionat Esplanade Bleisögatan 3, Stockholm. Telefon Norr 8140

PAGOD Konditori-Restaurant i So. Kungälvstr. Lunch från 1.25 Middag fr. 1.50 Soufflé fr. 1.50

PARFYMER Parfumeri Annelle Svevägen 108, Tel. Nya 18522

RAM OCH SPEGELAFFÄR J. L. LAR-SONS BEFR. Knut Nyström

FOTOATELJE Ateljé Tapperson Ostermalmsgatan 5 i tr. Ö. 93 95 efter 5 em. även tel. Ö. 15 01

HUDMEDEL Landens Lavendelintukur Fås överallt.

PLISSERING Mohveck, grupper, etc. tillg. Mästarnas, m. m. Gemmet pliss. Öppnars. Långsögat Specialbyrå Mästarnasvägen 52 Tel. 4325

PIANINON Pianinon 1000 1000 1000 1000 1000 1000

RESEFFEKTER "Kappsäcken" D. NORRING — Drottninggatan 38

Råd och Rön

Norsk Fiskfärs

Stockholms
Fiskförädlings-
fabrik

Brahegatan 30, ö. g. Tel. Ö.786

HELFET
GOD
HYGIENISK

Har Ni smakat
på
Värmlandsslimpan
och Sablnabrödet
från

Tösse-Bageriet
77 Karlavägen 77

Konditori o. kaffeservering
Karlavägen 75 A

Rt. för beställningar ... 71335
.. till affären o. konditoriet 72430

**A/B Hem-
bryggeriet**

Pilsner, Vatten
o. Låskedrycker
REKOMMENDERAS
Helmeborgsg. 15 Tel. S. 37045/6

Mötesplatsen

På inbjudan av Lindomeavdelningen av F. K. R. och som ett led i dess föreläsningserie slutför tidens ansetta talade onsdagen den 2 april dr. Julia von Sneidern i Anderstorp över föreläget till Vårerättlag.

Lördagen och söndagen är åro samhällsföreleder av allvarig natur, yttrade dr. von Sneidern, och de innesluta inom sig förvisso moment av fara och hot mot enskilda människors hälsa, moraliska vandel och allmänna välfärd. De olika föreläsningar som framkommit på mindre än 10 år är ett uttryck för statens nit, men också för de utomordentliga svårigheterna att lagstifta kort dennas samhällsfa. Tal vilja i föreläsningens begränsa sin framställning till den del, som i 1929 års sakkunnigförslag nämns »sedeslöst leverne av samhällsskadlig arts.

Lagens uppgift är tvåfaldig, dels samhällsets skydd, dels att det primära, dels individens tillrättasförändring. När det gäller samhällsskyddet är det främst ungdomens skydd som lagförslaget vill ta sikte på. Lagförslaget förfärdigt ligger i dess i motiveringen betonas starka anför ungdomen. Det vore ur statsrådets egen synpunkt en logisk konsekvens, om den ungdom, som behövde omhändertagas, behandlas av en barnavårds- och ungdomsnämnd efter barnavårdslagarna. Så har icke skett. Barnavårdsnämnden skil visserligen omhändertaga ungdom under 21 år, men enligt bestämmelserna i det nya lagförslaget, att användandet av barnavårdslagen skulle kräva vissa ändringar i dessamma. Dr von Sneidern ifrågasatte starkt, om icke det stora mål, som statsrådet flerstades uttalat som lagens främsta uppgift, väl vore värt bevärat med behövlig utbyggnad av barnavårdslagen. Detta stora mål vore ju: Inga samhällsparasiter mera på grund av oönskade konsekvenser eller kristanda föreläsa för, för tidigt manifesterade dåliga anslag!

Men att stifta lagar för begränsande av vuxna människors samhällsskadlighet, där denna ängs bestå ut, att vederbörande utan ordnans arbete och vederlig försörjning hänger sig åt sedeslöst liv i tillfälliga förbindelser o. s. v., måste inga betänkligheter. Samhällsfarligheten skulle främst bestå i ungdomens förfärdande till dykta sedeslöst leverne. Enligt förslaget uttalanden åsätas endast de prostituerade och inga andra. Emot prostitutionen som sådan skall intet inskränkande göras enligt 1929 års förslag. Socialstyrelsens och statsrådets mening. Men hur skall man tolka statsrådets mening? Ligger faran ut, att de prostituerade förlösa unga individer av sitt eget kön till att salubjuda sig själva eller menar starktillanden eller kristanda faran ligger i, att de prostituerade förlösa unga män med ordnat arbete till utukt. Ty det är ju mot förfärdandet ett mot prostitutionen, som lagförslaget vill rikta sig.

Men vem vet, vem som förför? Är det så visat att det alltid är de prostituerade? Erfarna män tror icke mycket på de yrkesprostituerades samhällsfarliga förmåga att förlösa unga män. Den faran hotar mera från en annan sort, som ägnar sig åt ordnat arbete eller något som ser så ut, dessa som 1929 års förslag räknade med, men som 1929 års förslag med rätta färd omöjligt att ringa in under någon förbudslag. Erfarenheten lär, att ungdomsförörändrad hotar i högre grad och vidare utsträckning från kvinnor, som ägna sig åt ordnat arbete och icke störa ordningen eller väcka förargelse varken inom eller utomhus. Men lagförslaget talar bara om den samhällsfara, som bestå ut, att den manliga ungdomen blir förförd av helykesprostituerade. Det finns dock en annan sida av saken, den är ingen vetting människas förökade förförelse för vilken kvinnlig ungdom, är utsatt, av gamla och unga män av alla samhällsgrupper, och ingen vägar väl påstå, att den är mindre samhällsfarlig, mindre moraliskt förfärdande. Vad små flickborn får uppleva i sina hem med inombesedens systema böra vi blott någon enda gång, ett förskräkt rop om. Men hjälper det att tvångsprofstra vuxna män och kvinnor, kommer prostitutionen på detta sätt att försvinna? Historien har lirt

Unga iöster om Gandhi

Ur de unga kväkarnas tidsskrift, The Quest hämta vi några ord om Gandhi, uttalade av några av hans vänner i olika länder och världsdelar, en amerikanske, en i Sydafrika berättade skotte och en engelsman. De unga iösterna tala för sig själva.

Jag har haft den stora förmånen att samarbeta med Gandhi, innan han ännu betraktades som Mahatma, när han var helt en av oss som en man bland män. Vi som stödo honom nära kunde till se honom som han är, ömsint, tillgiven, humoristisk, ädelmodig, alltid ivrig att tjäna, alltid som ett föredöme. Om man drog sig för att arbeta var ingen mera redobogen än han att göra det. Ingen kunde som han komma en att skämmas att så icke är fallet. Statsrådet påpekar det i sin motivering. Vår erfarenhet även från det ekonomiska livets område lär oss, att upphör efterfrågan så försärvinner varan ur marknaden. Men hur få slut på efterfrågan? Köparna må väl bäst veta, såväl de äldre som de yngre. — Man måste av övan använda sig till sig synerligen skerpigt till lagens förmåga att fylla sin primäruppgift, samhällets, framförallt ungdomens skydd. Faran hotar från helt andra håll, än den lagen utpekar.

När måste andra vägar beträddas. Först naturligtvis verklig och effektiv upplysning om det sexuella livets psykologiska lagar. Men kunskap om det rätta, är inte nog för att handla rätt. Vi få ställa vårt hopp till en ny motvildning för de ungas känslor och viljeliv. Uppbyggnad av en annan uppfattning om sexualitetens normala utgående från bl. a. Förel upfattning om prostitutionen som hemmahörande inom psykologien, tillhörande de enorma formerna av sexuell liv utgörande ett bestämt drifttillfredsställelse önskligt mål. Liksom när det gäller alkoholinbruk, måste man även på detta område räkna med en ny inställning.

Förutom denna väg, uppöstrans, jämte förut antyd utbyggnad av barnavårdslagarna blir samhällsskyddet skärigen bättre tillgododet genom ingrepp mot missförhållanden inom hem och samhäll och genom omhändertagande av intellektuellt mindervärdiga resp. arbetskygga eller psykopatiska individer i den ordning samhällsets lagar redan nu ge oss rätt till.

Quo Vadis

Motto:
Individens problem — världens problem.

Senast utkomna numret innehåller bl. a.:

Är vår tillvaro ett oölsigt mysterium?

Yoga — en levnadskonst för den moderna människan.

Reklamen som nyckel till världsfred.

Frigjörd kristendom.
En parallell mellan det gamla och det nya.

mas genom sin oförmåga att fatta att man kunde vara så och senfärdig. Ingenting var så pålitlig i kritiska situationer.

Att arbeta tillsammans med Gandhi var att få en lektion i konsten att vara man. Med var hos honom men än en fysisk egenskap. Sanning var en angelägen och pålitlig verklighet, icke en väg dimmigur.

Ledarskapets sanna prov kommer icke då en strid är vunnit och det stiggande tjänatvet här segert med sig. Ledaren provas då han är ensam, då han motver förlederi och nedelag men likafullt håller sitt inre öga stadigt fast mot en fjärran vision och förmår meddela något om sin syn och sin visshet om dess fullbordad till sina kamrater och följelagare. Där ligger Gandhis störet och som man. Hur pressad han än kan vara av tunga omständigheter, hur talrika hans misräkningar, hur smärtsamma hans nedelag, han sviktar aldrig. Han förtär mänskliga svagheter, mänskliga sorger, mänsklig ofullkomlighet och därskap och gör så ännu ett offer för att förhånda kosakvinnorna därav. Han har varit det stora exemplet på högt mod, ridderlighet, hopp och tro.

Gandhis landsmän hysa en slags andlig fruktan och vördnad för honom. Han följes icke längre bara som en ledare, han dyrkas som ett helgon och profet. Och i och med denna dyrkan av Kristus i den första kristna tiden har ett verk blivit påbörjat, som skall öra Imperiet och världen till dess India är fritt, Asien befriad från sitt elände och mänskligheten befriad. Den man som icke förstår att Gandhi är mäktig tillhör den sorten som icke vet av annan makt än slagfältets.

Men det finns en makt som är mycket större än denna, som inte kommer utifrån utan växer inifrån. Gandhi är mäktigare än sin ån han någonsin har varit förut, därför att hans uppbyggda själ ständigt är närvarande för hans folks levande samvete, så som den möjligen kan komma att bestämma mänsklighets levande samvete. En sådan makt född av ande är ett evigt och skapande ting. Liksom krafterna i världsyrenen förmår den sätta värden i rörelse.

Odet tvingar honom framåt. Hans egen önskan är oavslutlig rikad mot det intensiva arbetet bland lambebefolkningen — för hemlösd, nykterhet, mot opiumbruk, pariaskrick, etc. Jag är säker på att han måste vara tröt på det politiska livets vinglande och på att arbeta tillsammans med en människans som är så mycket mindre uppriktiga i sina strävanden än han själv. Vid sina skolor i Sabarnati och Wardha höll han inga offentliga tal, utan arbetade i stillhet bland folket, som liksade och förstod honom. Jag är övertygad om att han var mycket lyckligare där än någonsin i det politiska arbetet.

Men nu ser jag ahead, en patetisk och tragisk skepnad, tvingad av omständigheter, över vilka han inte kan råda, in i en ställning, från vilken det inte finns någon återvänd. Andra människors oförmodat framtråkligt krisen och hela landet väntar av honom att han skall lösa den. Ingen är mera rädd, för denna kamp än man själv, men man känner att den har påträngats folk och att han är den ende som kan hoppas på att föra den till ett lyckligt slut, hur mätt detta hopp än må vara. Ingen människas kommer någonsin att kunna förtur vilken ångest detta beslut har kostat honom.

I detta fruktansvärda ögonblick, när fångelsets murar redan tyckas sluta sig omkring honom och när fångenskapen troligtvis betyder detsamma som död i fångelset — då tänker jag att alla människor — även de som inte förtärdas hans sista handlingar — må ge honom allt det förtroende och den högaktning som hans sanna, ädla, givmilda själ är värd. Säg vad ni vill om hans förmåga. Hans mod och redbarhet har aldrig strälat så klart som nu. Jag undrar inte längre över de blinda massornas tillgivenhet. Snarare har jag blivit som de. Om det också inte finnes något annat skäl skulle jag följa denne

Vår-spalten

Vårens Nyheter

SIDEN-,YLLE-och BOMULLS
tyger

Finer Ni alltid billigast hos

Damskråderi och Ateljé för Klänningssömnad

TEGNERSGATAN 1, 2 u. Stockholm
Telefon 95 81
(Hällplats för Spårvagnlinje 1 och 6 och Basilläge 55)

Emottager beställningsarbete å all sömnd, som hör till första klass damskräderi och klänningssalg. Valgjort arbete och humana priser.

Vördsamt Ruth Gustafson.

Det största strumpurvaler
erbuda våra 7 specialaffärer

Hamngatan 30
Hamngatan 16
Drottninggat. 26
Drottningkatan 54
Kungsgatan 39
Humlegårdsgat. 7
Hornsgatan 84 A

Just de Promenadskor

som passar Eder finns bland Vårnyheterna i

CITY Skomagasin
Sveavägen 33. Tel. N. 194 65.

ledare bara för hans ridderlighets skull. Och det skulle hela världen göra, om den kände honom.

RATTELSE.
I fötra numret av Tidevarvet förekom ett beklagligt omarbetyg. Under artikeln Vårslut hade författarnamnet, Sari Ivarson, bortfallit.